

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candn concedu ajut6riele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri e-sterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

GAZETA'

TRANSILVANIEI.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Alegerile.

Dupace alegerile deputatiloru se finira in totu coprinsulu Transilvaniei, se cere neaparatu, c6a pe acelea 6resicium se le recapitulamu cu atatu mai virtosu, ca unele foi publice nu inc6ta a respandi date cu totulu false, faime in t6ta privinti'a cornurate, eara cativa corespundinti inca totu mai au nep6sinarea de a vorbi despre turburatori (buj-gat6k) romani, carii aru fi desmentatu pe romanii c6a se nu al6ga, candu noi ne aflamu in stare de a demustra cu o multime de ecsemple, ca alegatorii romani in partea cea mai mare a tierii au fostu lasati din partea clasei invetiata cu totulu in voiea lor, eara pe acolo, pe unde unii carturari si ampoiati romani s'au amestecatu la alegeri, 6u facut'o pentruc6a se'i in duple ce a lua parte la ele. Intr'aceea credemu ca e bine a cauta mai anteu dupa tienuturi si orasie, unde cum s'au portatu romanii facia cu alegerile. Incepemu dela noi.

In Brasiovu alegatorii romani s'au in-voitu cu o di nainte, c6a se nu ia parte si n'au luat parte. Cei din tienutu audindu de ac6sta si cerendu c6a se li se spuna causele abstinerii, li s'au spusu optu, pe care audindule s'au dusu mai toti pe la casle lor.

In districtulu Fagarasiulu admini-stratiunea districtuala s6u din convictiune s6u din porunca mai nalta precum voiescu unii a sci, s'a pusu cu t6te poterile pentru c6a romanii se al6ga. Resultatulu este, ca „cinstiti“ boieri au recursu la gubernu in contra alegerii cerendu casarea ei. (Vedi recursulu publicatu in „Korunk“ 137.) — Intr'aceea trebile acestui districtu luate pe 4 1/2 ani sunt pline de invetiatura pe viitoru, despre care inse nu este timpulu a vorbi acum.

In vecinulu comitatu Alb'a de susu alegatorii romani cu censu fiindu prea pucini, au disparutu cu totulu p'intre boierii de unguru, in catu nu merita a'i memora.

In Trei-Scaune n'amu auditu de locu c6a se fia alesu si romanii.

In scaunulu Sibiiulu romanii n'au alesu. In alu Mercurii, S. Sebesiulu, Orastiei romanii intiesi cu sasi punenduse in ide'a lor pe terenulu din 1863/4 au alesu in comanu deputati romani si sasi. De au facutu ei bine, de au facutu reu, se va alege la dieta.

Din alte scaune sasesci nu scimu nimicu c6a se fia alesu romanii.

In comitatulu Huned6rei romanii isolati de cealalta parte a tierii inca isi cercara noroculu se al6ga dupa art. XI 1791 si o patira intocma precum era usioru de prevediutu, adica ei cu t6ta multimea loru remasera in minoritate de compatimitu.

In comitatulu Albei de diosu — celu datatoru de tonu — n'au alesu mai nimeni din-tre romani.

Unu micu tiranuti anonim6 Δ cere in „Korunk“ Nr. 139 precum mai cerea si altulu in „K6z6l6ny“, c6a se fia apucati si pedepsiti aspru toti acei romani, carii precum crede elu aru fi desmentatu si opritu pe connationalii lor c6a se nu ia parte la alegeri, amerintia totuodata si Gazetei. La eruptiuni nepotintiose de felulu acestora avemu datin'a de a respunde numai cu urgia si dispretiu; ear' d6ca vreodata se va mai ivi vreo dieta in adeveru reprezentativa, nu vomu lipsi avendu vi6tia a confaptui pentruc6a se se aduca o lege, in a carei potere corruptiunea la alegeri se fia pedepsita cu

perderea drepturiloru politice si coruptorulu se remana infamu.

In comitatulu Cetatii-de-Balta (80 mii loc.) inca nu a luat parte la alegeri mai nunci unu romanu.

In comitatulu Turdei alegatorii romani din cerourile: Lupsi'a, Trascau, Turu, Campi'a (a fara numai de o fractiune) au remasu acasa; din alte cerouri oateva sute de romani s'au re'ntorsu din Turd'a si dela podulu Turdei, ba si multi din unguri dupace aflara ca 'iau in-sielatu, pentruca candidatulu romanu nu este nimeni precum li s'au spusu de acasa, precum si ca nu li se da de mancatu si de beutu precum li s'a promis prin asi6 numitii Kortes si buj-togatok. Pe unii unguri sateni ii huiduira insii ungurii turdeni dicendule: ducetive se ve sa ture domnii.

In comitatulu Clusiuulu au alesu mai multi romani pe — dn. Iosifu Hoszszu si sub steguri tricol6re unguresci frum6se.

In comitatulu Solnocu din laintru si Dabaca luara parte la alegere earasi mai multi romani boieri, cu ce resultatu? vedi cele publicate in „Gazeta“, cum si totu asemine corespundintia din „Concordia“ Nr. 90 Nov. 23 dela Deesiu. Inse Dabaceni si Solnoceni au si avutu trebuintia neaparat de o asemenea lectiune politica, precum au avutu si Fagarasieni si Hunedoreni. Voindu a te apuca de unu lucru, s6u incinge'lu cu ambele bratie si cu t6te poterile cate le ai in dispu6tiune, s6u te lasa.

Districtulu Nasaudulu au alesu; c6a districtu june av6 pofta de a'si mesura poterile inca si in o dieta feudalista. Succesu bunu!

Din scaunulu Murasiulu (locuitu pe 1/2 de romani) nu se audi nimicu, c6a romanii se fia luat parte la alegeri, atatu mai pucinu in cealalta sectime; numai in mitutelulu soaunu alu Ariesiulu (14 mii) romanii cati au fostu chiamati au mersu ei la locul de alegere, fara a fi fostu condusi de cineva dintre connationalii lor.

Din t6te aceste date culesu cu t6ta grija invetiamu atata, ca oriunde alegatorii romani au fostu lasati a fi condusi numai de instinctulu lor, n'au luat nici o parte la alegeri; din contra pe unde au fostu amerintiati cu gl6ba de 5—12 f., s6u amagiti cu stergerea dariloru si a monop6loru, cu fertulu (si beutulu) de vinarsu fara accisa etc., pe acolo s'au amestecatu si ei la actulu alegerii. Desamagi-rea inse va urma si pentru aceia si mai anu-mitu pentru cinstiti boieri dela Fagarasiu, comitatulu Huned6r'a, Solnocu de siguru si multu mai curendu de catu aru crede ei. Cei mai renumiti candidati din Ungaria, intre carii si dn. A. Trefort, economu nationalu de renume europ6nu, esindu cu programele lor in faci'a alegatoriloru, au dechiaratu rotundu, ca potu se urmese inca pre atatea prefaceri politice si asigurari de independintia Ungariei si a celor-lalte tieri tienat6re de cor6n'a aceleia, ca unele dari directe si indirecte potu se se si mai mic-siorese in o proportiune 6recare, ear' c6a se se st6rga cu totulu num6scase acelea s6u dari s6u monop6lu, asi6 ceva nu se mai p6te nicidecum, pentruca si ce se va sterge sub o forma, va resari earasi sub alt'a. Revolutiunile si res-b6iele civile din 1848/9, introducerea cumplitulu si f6rte multu costatorulu absolutismu in contra necurmateloru incercari revolutiunarie unguresci, italiene, polonesci in cursu de diece ani, evenimintele resboiulu orientulu, resboiulu itali6nu, novale miscari din 1861 si cele din 1863/4, preste aceste imultirea fir6sca a trebuintieloru in administratiunea publica, sutele de mili6ne platite c6a despagubiri urbariale s. a. s. a. sunt totu atatea nevoi finantiale, care trebue se se oopere intr'unu modu s6u altulu nesmintitu si

neaparatu; eara d6ca nu, atunci se avemu cu-ragiu de a respica cuventulu bancrotu cu t6te urmarile sale fior6se, funeste si ruinat6re. Ac6sta stare a lucruriloru este f6rte dorer6sa; aceia inse carii mangaie pe pop6ra si anume pe alegatorii cu o usiorare curenda si mare, se potu asemena cu totu dreptulu mediciloru ciar-latani, carii promitu in gur'a mare ca voru vin-deca cele mai inechite b6le de 6se s6u de plamani in restimpu de douadieci si patru 6re. Unii c6a aceia voru ajunge siguru fluiertati si siuierati, tocma de aceia, carii astadi ii impres6ra cu aura popularis strigandule in piatia si pe strate Osana. — B.

Clusiu 28 Nov. 1865.

Multu stimate Domnule Redactoru!

Astadi de la 10 pana la 12 1/2 6re se tienu cea d'antaia siedintia plenaria preli-minaria, din care am on6re a ve impartasi urmat6riele:

D. presiedinte c. Mik6: multiemesco membriloru, ca s'au adunatu in asia mare nu-meru (au fostu si cei mai multi sasi si romani) si pune de obiectu alu desbaterei totu acelasu pre care D. presiedinte alu dietei lu puse la ordinea dilei siedintiei dietale de mai apr6pe; prov6ca apoi la unanimitate si fratire, se damu, dice, drepturi si se ceremu, inse nu de aoele, ce sunt cu nepotintia de a se implini.

Zeyk K6r6ly dice, ca legile din 1848 s'au adusu de o dieta legala si s'au sanctiunatu de unu rege constitutiunale, asia dar' sunt legi valide. Dreptu de a revid6 acele legi numai dieta Ungariei are, inse chiaru, candu am av6 si noi dreptulu acesta, totusi nu amu av6 nici o oansa de a rupe infratirea deja adusa odata in deplinire; noi dar' nu potemu face alta de-catu se rogamu pre Maiestatea S'a, c6a catu mai curundu se impreuna definitivu tierile imfratite spre fericirea patriei si gloria Mai. S'ale imperatului.

Grof Teleky Domokos. Ar fi vrutu se se fia remasu strinsu prelanga legile aduse in 1848, si atunci nu ar fia mai fostu lipsa se se conchiame ac6st'a dieta, conchiemandune inse Mai. S'a, noi neamu infaciosiatu din cauza, ca am vediutu, ca regele a pasitu pre cale legale, fiinduca amu vediutu, ca regele intre impregiu-rarile de facia a alesu celu mai legalu drumu spre acestu scopu si fiinduca vedemu, ca Mai. S'a voiesce inca odata se audia dela noi definitivu, cumca maiortatea acestei adunari privesce art. 7 alu dietei Ungariei si art. I alu dietei transilvane din 1848 inca si astadi de legi const. valide. Si pentru ac6sta neamu strinsu noi aici, c6a de cumva ar mai av6 Mai. S'a inca catu de pucina dubietate despre aceste simtie-minte ale n6stre, se se delature cu totulu. De-stule incercari s'au facutu, c6a aceste legi se se dechiare de nevalide si ne legate, ba s'a can-tatu nelegalitatea legiloru din 1848 si in poesii. A venitu absolutismulu, au venitu si alte mari furtune in contra lor, inse multumite ceriului, ca legile n6stre nu leau potutu resturn6, si earasi multumita ceriului, ca a caditu acelu regimu denegatoriu de t6te drepturile, care dupa caderea absolutismulu se numiea constitutiunale. Maiortatea senatulu imp. insasi sia datu t6ta silintia, c6a se dob6re ministeriulu caditu — acum inse catu baga de s6ma membrii a celei maiortati, cumca tierile tienat6rie de cor6n'a Ungariei vreu se se puna pre terenulu de drep-tu alu lor, in contra vointiei Imperatesci, in-cepu a lament6 asupra acelu actu imperatescu, prin care s'a doboritu ministeriulu trecute. — Noi inse se ne straduimu, c6a in statu se ne capatamu locul ce ne compete. — Regimulu trecutu e de vina la saraci'a si miseri'a popo-

ralui, care se vedu nu numai prin parulu esitu prin palari'a orasianului, ci si prin obielele esite din opiucile tieranului, nunumai in bucatari'a orasianului, ci si in ol'a de mamaliga a plugariului. Eu sum convinsu, ca deca vomu da mana de infratire cu totii, ne vomu elibera din acésta miseria generale si drumulu celu mai bunu spre acésta este acela, cá se ne tienemu strinsu de legile patriei. — Timpurile sunt deosebite, asia si obiectele desbateriloru dietali, au fostu diete, care s'au ocupatu cu intrebari secundarie p. e. cu intrebari, cá se se recomande unulu séu altulu de secretariu séu nu — dile si ani intregi, acum inse e vorba despre esistinti'a popóreloru si a tieriei. In intrebari atatu de grave debue dar' se nu ne sfasiemu, ci se ne damu manile si se ne intarimu. Regele ne a deschisu drumulu, cá intr'o intrebare européna se ne damu opiniunea, trebue dar' cá tóte poterile nóstre se le intr'unimu. Acelu poporu, care nu va da mana de infratire, insusi va purtá vin'a, deca patri'a nóstra va trebui inca dieci de ani séu seculi se mai remana departata de cultur'a européna.

Dozsa Elek. Vre se se tienia strinsu de cuvintele rescriptului reg. Cu bucuria constatésa aceea, ca regele sustiene continuitatea de dreptu si vede si aceea din rescriptu, ca imperatulu tiene Transilvani'a de o parte integritória a Ungariei, vede in urma vointia Mai-S'ale de a vedé definitivu deslegate tóte intrebarile intre Ungari'a si Transilvani'a. Din aceste cause afla densulu, ca pré inaltulu rescriptu este imbucuratoriu si promitatoriu de fericire si odihna a patriei, trage apoi atentiuenea la aceea impregiurare cumca in rescriptu nu este vorba despre uniune ci numai despre revisiunea unui articulu de lege a legiloru din 1848. Despre uniune nu póte fi vorba, fiinduca aceea e deja decisa prin o lege, care nu este pusa intréga la revisiunea. Intréba apoi ce insemnésa cuventulu revisiune? In legile patriei nóstre cuventulu acesta este necunoscutu. Se fimu dar' atenti si bine se avemu grigia, cum talcuimu acestu cuventu, ca-ci regele inca nu ne spune, ca ce avemu de a intielege sub acela. Dupace aduce inainte tóte intielesurile (procesuale, diplomatice) etc. in care se póte luá cuventulu acela, dice, ca, in casulu defacia cuvintulu revisiune numai acelu intielesu 'lu póte avé cá proceindu art. I de lege din 1848 si lasandulu neschimbatu se ne rogamu inca odata, cá Maiestatea S'a se se indure a ne conchiamá in celu mai scurta timpu la Pest'a. Se spunem totudeodata Mai. S'ale, ca tienendune strinsu de S'anta Uniune noi suntemu gata spre delaturarea scrupuleloru claseloru pana acum neindreptatite, ale concede amesuratu legiloru din 1848 totu acele drepturi, care le avemu si noi si cumca noi nu póttimu pentru noi mai multu dreptu decatu altii. O lege in privinti'a acésta inse nu potemu aduce, fiinduca e intrebare, ca Ungari'a va recunósce o astfelu de lege adusa de o parte constitutiva a ei.

Bar. Siaguna. Sub aplausuri si éljen sgomotóse se redica Esc. S'a metr. besericei gr. or- Siaguna si adresanduse catra Dlu pres. cuventésa: Fiinduca D. presied. a dechiaratu ca adunarea acesta e una adunare privata, asia dar' (de si in trebile oficióse intrebuintésa limb'a sa materna) fiinduca in cercuri private are datina a se folosi de limba societatii, va vorbi in limba magiara (helyes) trebe se marturisescu, ca sum silitu a recunósce moralitatea interna a vorbiriloru Dloru antevorbitori, pentruca eu si candu sum pre terenu politicu sum amicu alu moralitateri, recunosc dar' ponderositate morale a aceloru vorbiri, ve rogu dar', se nu ve indoiti neci despre moralitatea opiniunei mele. Se póte ca cineva ar cugetá, ca eu cá novus homo nu am conceptu chiaru despre viati'a constitutiunale si nu intielegu multu din drepturile politice si, precum se dice, nemtiesce, nu asi avé „Vorliebe für ein constitutionelles Leben.“ Eu marturisescu, ca la balu si in teatru nu amblu, ci stau totu acasa langa carti, dar' totusi oredu, ca am ceva idea de dreptu constitutiunale si asia dar' eu oredu, ca de si sum omu nou pre terenu constitutiunale (fiinduca pana acum am fostu eschisu dela acesta), dar' totusi am unu conceptu si inca conceptu fundatu despre vieti'a constitutiunale, si bunatatea vietiei constitutiunale am invetiatu a o cunósce chiaru dela eclesia mea. Eu sum omu constitutiunale, — suntemu in dieta — inse dupa conceptulu meu despre constitutiunismu si legalitate me vedu silitu a oserbá ca

diet'a acésta nu este chiaru constitutiunalminte compusa si pentru aceea cá se nu fiu neconsequent neci ca potu fi amicu (helyes). Din cauza acésta eu neci nu potu vorbi la obiectu. Domni antevorbitori au vorbitu la obisotu si asia dar' se vede, ca Domnialoru au recunoscutu validitatea acestei diete. Eu inse, cá omu const. inainte de a poté vorbi la obiectu poftescu, cá se avemu dieta const., numai atunci vomu poté apoi noi vorbi si luá inainte revisiunea unui séu altui obiectu. Ce se tiene de intielesulu cuventulu revisiune, eu cugetu se nu ne tienemu asia strinsu de literale cuvintulu, ci de intielesulu (sensulu) acelu'a, chiaru St. Pavelu dice: Nu ve uitati la litera, ca-ci liter'a omóia, ci la intielesu, ca acela inviasa. — De altmintrelea parerile mele eu le voiu da cu ocaziune si pre calea cuviintiósá. —

Gáll János. E de ace'a parere cá fiasicine se vorbésca in acea limba in care 'lu potu intielege aceea cu carii vorbesce, ca-ci de altmintrelea scopulu limbei nu s'ar poté ajunge, 'mi pare fórté bine, ca si Esc. S'a a vorbitu in limb'a nóstra, pre care alatu de frumosu o vorbesce. . . . Si eu sum de aceea parere, ca in politica se fia moralu si de acésta parere a fostu si Washington. Inse ce e moralulu in politica? legitimitatea! Se tienemu dar' legile patriei. Eu inca oredu, ca acésta dieta nu este constitutiunale, ca const. este numai cea magiara si asia dar' in punctulu acesta ne invoiescu cu Esc. S'a etc. (helyes.)

Dozsa Elek. Ei pare bine, ca Esc. S'a are simtiuri constitutiunale si insusi crede, ca dieta acésta nu este const. Ar fi vrutu prebucuros se auda dela Esc. S'a, ca ce intielege sub revisiune.

Gr. Teleki Domokos róga pre Esc. S'a cá facendu pasiulu antaiu constitutiunale prin necunóscrea dietei, se faca si alu doilea si se mérga la Pest'a.

Presied. Mikó reasumésa opiniunea maioritateri. —

Rannicher, Se restringe la dechiaratiunea, cumca colegii sei sasi nu sunt in pusetiune de a luá parte la o otarala a acestei adunari, ci ei 'si reserva dreptulu de asi dá dechiaratiunea loru, la care se voru convoi asupra obiectulu acestui in siedintia publica venitorie. Acésta o dice, numai cá se nu se aplice paremia „qui tacet consentire videtur“ la densii. La rogaréa Dlui Gr. Teleki Domokos, cá sasi sesi de dechiaratiunea loru, deca se póte, inca inaintea siedintiei publice venitorie intr'o adunare cá si acésta. — Rannicher se róga de ceva timpu pentru de a poté discutá obiectulu acesta, ci candu voru fi gatá cu consultarile loru va face acésta Dlui presied. cunoscutu.

Romanii sunt invoiti intre sene.

Decursulu conferinteloru nationale si rezultatulu loru inca 'lu vomu impartasi, candu se va afla cu cale.

AUSTRIA INFER. Vien'a 25 Nov. Dietele provinciiloru imperiulu se deschisera tóte afara de a Ungariei, care 'si va incepe activitatea in 12 seu 14 Dec., si de a Venetiei, care nu se va deschide de locu. Dietei din capital'a imperiului si prin urmare si tuturor celorlalte li s'au impartasitu actele imperatesci din Septembrie, ad. manifestulu si patent'a din 20 Sept. prin o scrisóre de mana, care suna asia: „Eu, in manifestulu Meu, si in patent'a din 20 Sept. 1863 cá comitiva la acésta am aratatu calea, pe care are se pasiésca regimulu Meu spre a castigá unu fundamentu tare pentru o constitutiune a imperiului, care este in stare a ascurá monarchi'a in esistinti'a ei unitara, precum si regatele si tierile singuratice, atatu in cerculu autonomiei loru, catu si cá parti nedespartiveru unite ale intregului in pretensiunile loru de dreptu bine intemeiate. Fiendu insemnatatea acésti actu de statu atatu de importanta, demandu cá se se incunosciutiése despre ele dietele regatelor si tieriloru Mele la deschiderea loru.“

In 23 la 12 óre si 1/2 deschise principele Colloredo sesiunea cea de acum a dietei Austriei infer. in capitala. Locot. Graf Chorinzky luá dupa densulu cuventulu si comunicá scrisóra de mana imperatésca dietei impartasindui totu deodata actele din 20 Sept. Intre cei ce depusera apromisiunea din nou a fostu si Dr. Hoffer contra-candidatulu lui Dr. Schuselka, care cu ocaziunea nóuei alegeri in districtulu alu IX-lea alu Vienei remase in minoritate de 8 voturi. Se pare, ca Schuselka a pierdutu din popularitatea cea mare ce o avea, celu pucinu inteleginti'a nu i-a datu neci unu votu si acésta din aceea cauza, ca priimi de bune si laudá atatu in brosiur'a redactata de densulu „Reform'a“, care contine adese articuli fórté interesanti si bine lucrati si despre romani, ér' cu deosebire despre afacerile din Romani'a, catu

si in adunarea alegatoriloru nóuele mesuri luate de regimu spre a complana certele de dreptu intre popóre si statu si pentruca mai tienú de liberale si acomodate cerintelor de facia actele din Sept., cu unu cuventu pentruca nu erá centralistu.

Protestu. Inainte de tóte br. Tinti facuse o propunere in forma de protestu subscrisa de 42 deputati, la care presiedintele face diet'a atenta, care cetinduse se si primi de dieta si se incredintiá unui comitetu de 11 membri spre a se reporta despre ea. Protestulu e indreptatu in contra patentei din 20 Sept. prin care se sistá activitatea legii fundamentale despre representanti'a imperiului cu rezervare inse ca ceea ce va decide diet'a ungu-résca si croata despre vre-o modificare in acésta legi potrivita cu unitatea si pusetiunea de potere a imperiului, se se propuna reprezentantiloru celorlalte diete din imperiu, cá se se apretiniésca si sentinti'a lor si numai dupa aceea se decida Maiestatea, dupa ce va cumpani sentintiele tuturor.

Propunerea séu protestulu se spriginesce pe temeiuri cá acestea:

„Considerandu, ca diet'a are dreptu a face propuneri asupra legiloru publicate, cu privire la activitatea lor retroactiva la binele tieriei, si legea fundamentala din 26 Febr. 1861, publicata cá constitutiune a imperiului e fara de indoie-la de cea mai importanta influentia pentru binele tuturor regatelor si tieriloru;

Considerandu, ca cu diplom'a din 20 Oct. 1860 s'a respicatu principiulu, cumca pe viitoriu dreptulu de a dá legi, de a le modificá si desfiintiá numai cu impreuna lucrarea dietelor, respective a senatului imp., se va poté exercita, si dreptulu acésta alu colucarii dupa legea fundamentala de statu se radima in dreptulu de invoire, care s'a si exercitatu la tóte publicarile legiloru de pana acum, si ce e mai multu, ca acestu dreptu defiptu prin acte de statu serbatoresci s'a recunoscutu cá unu ce nerevoaveru;

Considerandu, cumca prin patent'a din 20 Sept. 1865 contrasemnata de ministeriulu responsabilu s'a sistatu legea despre representanti'a imperiului fara invoirea sen. imp. si prin acésta se vatemá pré 'nalt'a diploma din 20 Oct. 1860, care nu e sistata si acésta s'a facutu fara cá se se afle undeva o baza, vre unu temei legalu pentru dreptulu corónei de a o sistá;

Considerandu, ca prin patent'a din 20 Sept. 1865 se vatemara acelea drepturi constitutiunale, care se defisera prin aceste legi fundamentale, se regulasera si pusera in ordine, si pe care noi cu bucuria si multamita le-amu luat in posesiune, si care in modulu acésta in restempu de 5 ani au statu in activitate neintrerupta si din partea corónei totudeuna recunoscuta;

Considerandu, ca dupa cum se facu sistarea acésta, asia se potu amenintiá si constitutiunile si drepturile dietelor si prin urmare prin sistarea acésta a regimulu se sgudue din temelie tóta constitutiunea imperiala de pana acum, pe care Maiestatea S'a in art. VI alu patentei de longa legea fundamentala despre representanti'a imperiului din 26 Febr. 1861 a apromisu, ca o va pastrá nevatemata si neatinsa;

Considerandu, ca prin sistarea acésta si pe tempulu pe catu va tiené ea e delaturata constitutiunala colucrare la legislatiune in cele mai importante cause ale imperiului, si in contra cuprinsului constitutiunii legislatiunea in cauzele acestea éra si a cadutu in poterea absolutistica, si cumca prin sistarea urmata totuodata a sen. imp. angustu si reformele cele de lipsa in legislatiune pentru partea dincóce de Lait'a inca au cadutu la hotarirea absolutistica, séu celu pucinu spre daun'a popóreloru s'au amanatu pe timpuri nedeterminate;

Considerandu, cumca in legile constitutiunale se afla mediulóce si cali a se face modificarile necesarie in modu deplinu legalu si cumca representanti'a imperiului s'a si respicatu, ca si va intinde man'a la acésta, fara a vatemala cele mai inalte interese ale imperiului;

Considerandu, ca revisiunea legiloru fundamentale de statu, deca dupa rezultatele pertractatoriloru dietale in tierile corónei Ungariei s'ar aflá necesarie, cu valóre de dreptu pentru dietele dincóce de Lait'a, nu se póte luá inainte decatu numai prin sen. imp. si dietelor dupa constitutiunile sale nu le compete unu dreptu cá acésta; prin urmare cumca prin sistarea legii fundamentale despre representanti'a impe-

riului s'a delaturat unic'a aceea corporatiune, in care fara confusiune si fara octroi se p'ote luá inainte pomenit'a revisiune in modu constitutionalu ;

Considerandu, cumca sistarea legiloru fundamentale e asiadara in stare a sgudui conscientia de dreptu in popórele Austriei si ca o nesiguritate cá acést'a in stare constitutionala face neposibila consolidarea si pusetiunea de putere a imperiului si cumca in modulu acest'a s'a subtrasu t'ota basea cea asecurata, pentru bunastarea materiala si creditulu statului ;

Considerandu in fine, cumca mediulócele si cararile spre a aduce in valóre aceste convingeri si concepte de dreptu cu succesu au de lipsa de examinarea cea mai seriósá si mai patrundiatória :

Subscripii pe temeiulu §-lui 19 punctulu I litera a) a ordinei tieriei facu propunerea urmatória :

Inalta dieta se binevoiésca a decide :

1) Se se aléga una comisiune, care se cumpánésca, se ecsaminesc specialele influentie retrospective ale prea inaltei patente din 20 Sept. 1865 asupra bine-lui tieriei, se dè reportu despre acést'a si se 'si faca potrivite propuneri la dieta ;

2) Acést'a comisiune are se suste din 11 membri, cate doi din fiecare despartimentu, é' 5 insi din plenu dietei."

Acestu protestu la actulu regimului din Sept. are o mare insemnate in momentele acestea critice, si inca cu atatu mai vertosu, cu catu, ca acést'a propusetiune se si primi cu o mare majoritate si se mai primi pelunga ea si propunerea Dr. Schindler : cá se se dè la acelasi comitetu si actele ad. scrisórea prea in. cu manifestulu si patenta din 20 Sept. — Schmerling si burgmaistru Dr. Zelinka au fostu in contra majoritatii. Apoi la comitetu se si aléga : Cardin. Rauscher, Dr. Fischer, Dr. Bauer, Curanda, Brestl si Lótsch. E de insemnatu, ca t'ote dietele germane au votatu asemeni propuneri ; é' boemii si polonii galitiani au votatu adrese de multamire pentru sistarea senat. imp. —

Croații procedu si fara fusionisti. Si au alesu alti notari si au provocatu pe desidenti se iè parte. 97 fusionisti suscrisera memorialulu dusu la curte. —

UNGARIA, Program'a lui D. L. Fülöp avocat. (Urmare). Diet'a din 1848 candu sub conditiunea de imputare a votatu pe unu anu 3,000,000 fl. — armat'a Ungariei si asiá trebuia se o tienemu noi in intielesulu legiloru nóstre — a pofittu, ca prin unu ministru, care va se fia totdeun'a lenga Maiestatea S'a „se aiba influentia in t'ote lucrurile ce atingu tier'a nóstra si provinciele austriace.“

Inse precumu de o parte provinciele austriace nu s'au indestulitu cu acést'a suma : asiá de alta parte abia se si p'ote cugetá, ca unu ministru sengu.atecu ar fi in stare a representá cu succesu aceste interese de mare insemnate ale tieriei nóstre.

Asiá sta acést'a intrebare insemnata in fapta, — din punctu de vedere al dreptului inse trebuie se amintescu autonomi'a si nedependinti'a patriei nóstre, ce s'a asigurat prin articulu de lege 10 si 12 din 1791. Ast'a e o vistieria, ce am moscenitu-o noi, ómenii poporului, dela stramosii nostri, dela clas'a aristocratica, carea trebuie se o predamu nevatemata urmatorilor nostri. Ast'a e atatu de lipsa in viati'a nóstra nationala, cá tocmai lumina sórelui in natura ; si daca ni s'ar rapi acést'a, in locu de desvoltare ar urmá ruina si mórtea. Ast'a dara nu o potemu subordiná nici unui interese.

Inse autonomia si nedependinti'a nóstra legala nu sta in contrarietate cu pusetiunea imperaticei cá unei poteri mari.

Potemu sustiené, ma poftescu si eu ca in intielesulu legiloru nostre dreptulu de recrutare se se sustiena pentru diet'a nóstra, carea in ast'a privintia totdeun'a a lucratu fara cá prin acést'a pusetiunea imperaticei, ca putere mare, se fia fostu semtitu vre o scadere. Eu poftescu a sustiené acestu dreptu si pentru aceea, ca prin impucinarea aniloru de servire noi insii se potemu usiorá acést'a sarcina grea a poporului, din alu carui sinu in totu anulu se ieu mii si mii de feciori harnici, parasindu economi'a si industri'a, si dupa ce au petrecutu 8 ani la ostásime, numai atuncea i lasa acasa, candu si-au perdutu aplecarea spre lucru mai greu.

Statorindu-se si cele-alte cause comune, cele-am insirat mai susu, le vomu da t'ote cate se cuvinu imperaticei ; inse candu astfel voiescu a luá in privire pretensiunile imperaticei, cá unei poteri mari, — totdeodata pretindu, ca tier'a nóstra se aiba influentia convenita in statorirea budgetului imperaticei.

Influentia acest'a asi voi se o aiba in tem-

pu de pacea in totu anulu, é' in casu de resboiu din candu in candu o comisiune mestecata. carea ar fi denumita in asemenea numeru de o parte de catra reprezentanti'a provinciiloru ereditarie in totu anulu ; membrii maghiari ai acestei comisiuni ar reportá mai in urma dietei Ungariei, pentru cá acést'a se se convinga, cumca acolo, afara de causele comune, ce sunt a se cercuscrie cu acuratétia, nu s'a luat la desbateri nimio'a cu vatemarea legiloru fundamentale.

Spre portarea acestoru sarcine se primimu óre asupra nóstra in fiecare anu cate o suma detiermarita? séu se statorimu numai proportiunea, dupa carea vomu se platimu? séu in urma, se desemnamu óre spre soopulu acest'a, precum se intempla in statele americane, unele venituri ale tieriei? Aceste sunt nisce intrebari, care numai prin consvatuirea dietei se vor poté deslega cu siguretate. Inse nu potu a nu o spune inca acuma, ca eu nu voiescu a detiermuri atare suma annuala ; pentrucá daca provinciele ereditarie ni ar urmá esemplulu, si guvernulu imperaticei ar avé in tempu de pace unu budgetu stabilitu : atuncea viati'a constitutionala si la noi si la ei aru fi judecata spre unu somnu de morte, — é' daca provinciele ereditarie nu ni-aru urmá esemplulu : atuncea de aicea in adeveru s'aru nasce unu lucru scandalosu, adeca : provinciele austriace, — detiermurindu unilateralu de noi fara noi cheltuielile si veniturile pentru causele comune ale imperaticei, — ar fi asigurate minunatu in desvoltarea loru constitutionala, é' noi amu fi dejositi de a remané supsei provinciiloru ereditarie in contra articulu-lei de lege 10 din 1791 ; si daca o politica nimerita in laintru si in afara ni-ar si iertá cu tempulu se economizamu cata ceva in cheltuielile cauzelor comune : noi n'am semtinimic'a din binefacerea acestei economizari.

La t'ota intemplantia inse voiescu, ca daca in ori-ce modu vomu luá parte in cheltuielile cauzelor comune, t'ote veniturile tieriei nóstre se le manipuleze in intielesulu legiloru din 1848 si in alu celoru vechi, ministrulu de finantie alu Ungariei, si sumele séu veniturile, ce competu casei statului, se le predee acest'a.

Daca diet'a viitóre in acestu intielesu ar poté deslegá intrebarea cauzelor comune, a desvolta si a intregi legile din 1848*), sarcin'a dariloru, — carea pe lenga t'ote ca tier'a nóstra dela natura e provediuta cu t'ote bunetatile, intru atat'a ne apésa pre toti asemenea, catu adi mane trebuie se ajungemu la sapa de lemnu — s'ar mai usiorá indata.

Asta di adeca darile, ce sunt aruncate asupra nóstra de noi fara noi, precum si alte venituri, incurgu in cass'a imperaticei fara vre o privire la cheltuielile, ce se receru pentru causele comune. Er' din contra, daca aceste s'ar desparti de catra cheltuielile guvernareii tierilor senguratrice, si daca atatu tier'a nóstra, catusi provinciele ereditarie aceste cheltuieli le-ar portá deosebitu ; eftinatatea si simplicitatea guvernareii ar aduce cu sine catu mai curendu micsiorarea darilor.

Da! micsiorarea dariloru, si a pretului sarei. Eu 'mi tienu de datorintia a lucrá din t'ote poteri intr'acolo : ca darea de consumatiune, carea mai tare asuprece pre cei seraci, decatu pre cei avuti, precum si darea de rachie se se stérge, si in loculu acestoru'a mai bine se se aduca alte moduri de contribuire ; séu daca ast'a nu s'ar poté face indata din lipsele cele mari ale statului : se se modereze celu putieniu incasarea si procedur'a cea vatematóre in acele ; in urma : ca cheltuielile imperaticei se se economizeze catu mai multu ; deórece asta-di intru atat'a s'au maritu darile, catu ataca capitalulu economiloru, cari numai asiá se voru poté inavuti de nou, daca pe lenga lucrulu loru sengu-intiosu darea in viitoriu nu va trece peste mesur'a cuviintiósa.

Si ce ocaziune va fi spre economizare in cheltuielile statului la organizarea referintieloru nóstre administrative si juridice!

Pe terenulu administratiunei politice partinescu sistemulu ministerialu nu numai pentuca asta o pretindu legile din 1848, prin urmare si continuitatea de dreptu, ci si din caus'a ca lucrurile deosebite ale provinciiloru ereditarie sunt provediute de catra ministri ; ast'a o potemu pretinde si noi chiaru si din punctu de vedere alu egalitateri.

Eu sum de parerea, ca comitatele, cea mai pretiuita d'intre institutiunile vechi, se potu im-

*) Dar' a modifica nu ?!

pacá cu sistemulu ministerialu ; dorescu deci a le sustiené si a le restaurá catu mai curendu, ca-ci poporulu numai prin alegerea libera a deregatoriloru p'ote apretiu meritele si a impedeá abuserile. (Va urmá.)

Responsulu Principelui Cusa catra marele Viziru alu Inaltei Porti, cu data 29 Oct. (10 Nov. 1865).

„Altetia! Nu ve potu ascunde mirarea cu care amu priimitu scrisórea ce 'mi ati adresatu, atingatóre de evenimentele dela 3/15 Aug. trecut.

„Altetia V'óstra ati crediutu sa-mi amintiti inainte de t'ote tramitarea unei telegrame la Ems, pe care amu primit'o la Vien'a, adica atunci candu me si intorceamu in Principatele-Unite.

„Ori-care ar fi fostu tielulu Altetiei V'óstre pomenindu-mi de acea depesia, eu asiú fi socotitu se gasescu in scrisórea sa una comunicatiune intima, una preschimbare de idei ce potu primi cá trebuitóre buneloru nóstre raporturi, si care trebuie se fia pururea inspirate de sentimente de franchetia si lealitatea ce Altetia V'óstra invocati in acést'a circumstantia. Inse, Altetie, unu asia caracteru alu comunicatiuniloru V'óstre, a fostu compromisu pana a nu ajunge in manile mele ; si acestu factu nu se p'ote atribui veri-unei indiscretiuni, de vreme ce acestu documentu nu de multu s'a reproducu de diurnalulu de Constantinopole, organu oficiale alu Inaltei Porti. Nu potu decatu a deplorá acést'a publicitate, celu pucinu inoportuna.

„Respondiu inse Altetiei V'óstre ; si intardierea responsului meu, este caus'a bólei de care amu suferitu.

„Se ecsaminamu, Altetie, impreuna, nevoi'a scrisorii ce 'mi ati adresatu ; si déca prin acést'a urmare s'au ajunsu la tielulu ce Inalt'a Porta a potutu se 'si propuna, adica : a sustiené actiunea unui guvernulu regulatu si a mantine neatinse acele principie de autoritate, alu carora respectu interesésa de una potriua securitatea Imperiului Otomanu si liniscea Romaniei.

„Altetia V'óstra ati fostu unulu din subsemnatorii actului internationale dela 19 Aug. 1858 ; ati avutu unu rolu considerabile si fórte activu in conferinti'a de la Parisu, si ati veghiatu totdeuna cu strictetia la respectulu unei opere, care in mare parte este a sa si ale caroia stipulatii sunt fara indoiéla pururea presinti memoriei sale. — Me vedu silitu a aduce aminte aici, ca Principatele-Unite, in termeni formali ai conventiunii, se administrésa liberu si afara de totu amesticulu Inaltei Porti ; si déca August'a Curte suzerana are ordinu publicu in Romani'a, este atunci numai, candu, antaiu, ordinulu ar fi fostu compromisu, si alu doilea, candu ar fi urmatu intielegere intre Inalt'a Porta cu Curtile garanti. — Asia dara pe de una parte, privindu lucrurile precum ele au urmatu in adeveru, si ecsaminandu cu unu ochiu seriosu si nepartinitoru miscarea neinsemnata, care a avutu de pretestu nisce mesure de igiena in analogia cu acele ce au fostu luate si la Constantinopole la ivirea cholerei, se ne intrebamu, fost'au óre ordinulu publicu compromisu prin una asia incercare? Era pe de alta parte nu 'mi este incunosciintiatu se fi urmatu veri-una intielegere internationale in acést'a cestiune.

„Deci nu potu pricepe care se fia caus'a si tielulu scrisorii Altetiei V'óstre.

„De si me miru, ca evenimentele din 3/15 Aug., au potutu inspirá viue ingrijari guvernulu Imperiale ; totu asia puté-o intielege, déca depesi'a, care a facutu cunoscutu la Constantinopole actele a cati-va seditiosi nu ar fi anuciatu totu in acelasi timpu si represiunea deserversita a acelei incercari de desordine. Inse, ce nu 'mi potu esplicá este ca, ingrijirile Altetiei V'óstre nu 'i au inspiratu de catu unu blamu guvernulu meu, precum si mesurorulu cu care s'au inohediesiuitu liniscea publica.

Fara indoiéla Altetie, petrunderea v'óstra atatu de dovedita, a fostu astadata insielata. — Fara deplina cunosciintia a factelorulu, lipsitu de informatiuni directe, voi v'ati rostitu nu me indoiescu, in buna-credintia, intr'unu feliu care ar aduce, de nu asiú avé convenita preveghere, greutati pe oare nu le ati presupusu ; si scrisórea v'óstra ar puté, fara nici una indoiéla, se fia restalmacita de catra cei interesati, cá una adeverata incuragiare.

„Intr'adeveru, s'ar puté crede, dupa disele Altetiei V'óstre ca, evenimentele din 3/15 Aug. au avutu una netagaduita importantia politica ; ele nu mai sunt in ochii sei una neinsemnata

miscare, ci una revolutiune, si tota Romani'a sculata in contra guvernului meu: una expresiune brutala a unei nemulțamiri generale.

„Nu se potu admite asemeni consecintie grave din unu incidentu locale ce se produce pretutindeni, ce s'au produsu nu de multu, totu pentru asemeni neînsemnatore cause, la Munich, la Barcelona, ceea ce nu dovedesce nimica in contra guvernului de Bavari'a ei Spani'a.

„Deci contestesu caracterulu generale ce Altetia Vóstra atribue evenimentulu din 3/15 Augustu. — Atitudinea locuitoriloru capitalei in diu'a aceea, marturiile culesse din tóte puncturile teritoriulu, dovedesce din potriua, ca poporulu romanu respinge cu indignatiune si energia ori-ce incercare in contra institutiuniloru tiei. Aceste manifestari asia de vederate voru fi priimate, nu me indoiescu, cu placere, de Altei'a Vóstra; ca-ci, ele voru linisci ingrijirile sele, si 'i voru indeplini dorintiele, aducandu-i incredintiarea ca nici „una sementia de desafeotiune publica“ nu esista in spiritulu inteligentiloru nóstre populatiuni.

„Cu parere de reu, dara, me vedu silitu a areta Altetii Vóstre, ca a fostu insielata asupra caracterulu si gravitatii evenimentelor din 31/5 Aug., si ca ea a priimitu cu una pré multa incedere nisce amagiri de cari s'ar fi potutu feri.

„La ce isvoru Altetia Vóstra s'a inspiratu? nu sciu. Inse este siguru ca nu ati cerutu nici una informatiune guvernului Meu, ca ati fostu reu inscintiutu asupra principiulu seditiunii, si ca nu ati sciutu nici cum ca acestu incidentu puté fi esplotatu, deca autoritatea s'ar fi aretatu slaba, de totu ce este ostile ordinulu de lucruri instituite de conventiune.

„Nu 'mi potu talmaci altfelu grabirea ce Altetia Vóstra ati pus, candu ati judecatu nisce evenimente pe cari nu poteati apretia, si ati aruncatu, fara una mai intinsa cercetare, desaprobare asupra unui guvern, pe care Inalt'a Pórta adese l'a laudatu pentru silintiele, tendintiele si progresele sale; ca ci dupa cum insusi diceti, nu cunosceți causele

„Nu sum dara in dreptu a me mira ca Altetia Vóstra nu ati gasitu de catu a ve tangui de autoritate, cari au sciutu a mantiene ordinulu publicu?

„Asiu fi intielesu multu mai usioru, ca Altetia Vóstra se se fia felicitatu de unu actu de vigóre, a oarua puterile garantii si mai vertosu Inalt'a Pórta potu apretia bunele consecintie in privirea mantinerii liniscii generale in Oriente. Altetia Vóstra nu ati uitatu fara indoiéla, ca in anii din urma, solitudinea guvernului Imperiale si-a exercitatu puterea intr'unu felu cu totulu opusu la acela ce s'ar presupune ca voiti a urma astadi.

„De cate ori, Inalt'a Pórta, pe temeri fara insemnate, pentru unu discursu imprudinte alu unora din deputatii fóstelor camere, spre pilda, nu s'a plansu, ca guvernulu meu tolera sgomotosele agitatiuni in fostele camere si intrigele unoru ómeni sub rele influentie! si atunci candu idei de neoronduiéla erau veghiatu propoveduite cá unu indemn la desordinea ce isbucnia a doua di, Ve mirati ca guvernulu Meu a repriamatu prin putere asia periculose incercari?

„Trebuit'au, in diu'a aceea, se se lasa tulburatoriloru una libera actiune? Si presupunendu, ca guverulu Meu se nu-si fi facutu datori'a sa, cine s'ar fi insarcinatu de a restabili ordinulu intr'adeveru atunci compromis?

„Inalt'a Pórta, fara indoiéla, impreuna cu puterile garante?

„Dumnedieu se ferésca, Altetia, cá Inalt'a Pórta se fia constrinsa la acésta necesitate, ca-ci atunci ar fi atrasa in nisce complicatiuni a caroru consecintie sunt afara de ori-ce prevedere omenésca.

„Aici socotu de nevoia a aminti Altetii Vóstre ceea ce am avutu placere a dice la toti inaltii functionari otomani in Constantinopole asupra necesitatii unei strinse si sincere intielegeri intre Inalt'a Pórta si Principatele-Unite: „Vedeti totudeauna cu unu ochiu multiamitu, diceamu, evenimentele si actele ce potu mari prosperitatea Romaniei. A radioa pe romani, a consolidá institutiunile lor, a incuragea desvalirea puterii lor, a dirige aspiratiunile lor, a mantiene privilegiele lor, imunitatile lor, a face se se respectese drepturile lor, pentru cá

si ei se scie mai bine a respectá drepturile altora, este a lucra totu statu de bine in interesulu Imperiulu Otomanu, pe catu in acelu alu Romaniei incesi; este a dá totudeuna data Romaniei inchediasiri seriose, pentru a se linisce si infflorire, ér' Imperiulu Otomanu, asemeni inchediasiri nu mai pucinu seriose pentru securitatea si puterea sa.“

„Cu Domni caroru Inalt'a Pórta nu scia totudeuna a menagiá drepturile si dignitatea, Bucurescii si Iassii erau nevoiti a cautá rademulu lor in influentie esteriore: nu este trebuintia a aduce aminte, care au fostu rezultatele acestei politice. Dara cu unu Domnu, care intielege, ca Romani'a se se bucre deplinu de autonomi'a si de independinti'a interiore dobandite tiei din vechime (ab antiquo) drepturi recunoscute si cósantite prin tractatulu de Parisu si prin conventiune, si care vrea se respectese, cum au proclama'o si doveditu in tóte circumstantiele, nisce legature de una potriua folositoare Imperiulu Otomanu si Principatelor-Unite; cu unu Domnu, care va fi siguru de a gasi la Constantinopole considerarea convenita tiei ce elu represinta, precum si aceea a positiunii sale personale, Inalt'a Pórta va puté totudeuna compta pe Romani'a, si nici una data veri-una primejdia nu i ar veni din parte Romaniloru.“

„Asia au fostu odinóra, diceamu inca, politic'a tradicionale a Divanulu. Se-si arunce ochi guvernulu Imperiale in trecutu si se-si aduca aminte, cari au fostu relatiunile Inaltei Porti cu antei Domni Romani, cari au cautatu inchediusluirea lor in suzeranitate: va culege mari invetiamente din intielpt'a si pretundiatrea politica a gloriosiloru Sultani din vécurile alu XV si alu XVI: va intielege catu atunci esistinti'a Moldovei si a Valachiei, cá State, erá socotita de pretiosa pentru Imperiulu Otomanu, si pentru ce Sultani Bajazet I., Mahomet II., Selim I. si Soliman II. departe de a alaturá Principatele cu alte posesiuni ale lor, departe de a inabusi una nationalitate care ar fi potutu fi la discretiunea puterniciloru lor arme, au vrutu din potriua, se-si faca din ele unu zidu de aperare, se respectese a lor independintia interiore si se intarésca autonomi'a si privilegiele poporulu Romanu.“

„Si astadi voiu tiene totu același limbagiu Altetii Vóstre. Situatiunea reciproca a Imperiulu Otomanu si a Principatelor-Unite nu s'a schimbatu, situatiunea lor comuna esteriore e totu aceea; interesele lor sunt totu asia de strinsu legate cá in trecutu. Dupa socotinti'a Mea, ori-ce desordine care amenintia liniscea in Romani'a, ori-ce primejdia, care aru amenintia pamentulu séu autonomi'a nóstra sunt asemené amenintiari pentru Imperiulu Otomanu.

„Pentru acést'a dara, nu voiu avé nici una data neertat'a slabitiune a lasa Inaltei Portii grija de a lua in asemeni casu, mesurile concertate ce conventiunea ei impune. Eu intielegu mai inaltu si mai cu dignitate datoriile mele.

„Si pentru a vorbi una de pe urma data de trist'a di de 3/15 Aug., se ne felicitamu impreuna, ca desordinulu a fostu asia grabnicu opritu.

„Si mie 'mi a parutu totu asia de reu catu si ori-carua de asprimitie ce au trebuitu a se desveli, in catu, redicandu me cu Altetia Vóstra in sferile filosofiei, dorescu si eu cá puterea sa nu devina zingurulu midilocu de potolire in lumea acést'a: si cu tóte aceste nu me sfiescu a ve declará, ca de cate ori unu factu se va infacia inaintea mea cá evenimentele de la 3/15 Aug., adica: ca de cate ori uneltiri primejdiose voru pune in periculu institutiunile tiei, voiu scia a raspunde la incederea poporulu romanu si la dorintiele sale, mantienendu cu energia ordinulu publicu; ca decate ori liniscea Romaniei va fi compromisa, ori de unde ar veni primejdi'a, eu nu voiu consultá de catu datori'a mea, drepturile mele si interesele nóstre comune.

„Imi iubescu pré multu tier'a, intielegu pré multu valórea legaturiloru nóstre cu Inalt'a Pórta si ale sale legitime preocupatiuni pentru de a le sacrificá veri una data unei ingrijiri de una responsabilitate pe care voiu sci purerea a o priimi, ori catu ar fi ea de grea. Altetia-Vóstra insasi a potutu mai de multe ori se se

convinga in lunga s'a cariera, ca ratiunea politica are mari si grele nevoi, si ca sunt momente unde datori'a se impune cu strasnica spiritelor celor mai induplecate la blandetie.

„Sfersindu, Altetia, ve aretu adunc'a mea parere de reu pentru unu incidente, care speru ca nu va alterá nisce reporturi personali ce amu doritu totudeuna a mantiene. Alteti'a Vóstra va reveni in curundu, eu nu me indoiescu, la nisce apretii mai potrivite asupra situatiunii Principatelor-Unite; amu dreptu dovada inalt'a s'a intelegentia si solitudinea de care totu lealulu esecutore alu vointielor Maiestatii S'ale imperiale trebe a fi insuflatu pentru Romani.

„Catu pentru mine, Altetia, purerea m'amu povetiuitu si purerea me voiu povetivi, in actele mele, numai de interesele tiei mele, si aceste interese sunt la ochii mei nedespartite de acele ale imperiulu otomanu. Vréu a ve dice oa, petrnsu de indatoririle mele, si cá Principe si cá Romanu, voiu pune tóte silintiele pentru a intretiene cu Inalt'a Pórta acele relatiuni intime, de ale carora folóse reciproce era asia de viu doveditu in anulu trecutu, spiritulu atatu de luminatu alu Altetii Vóstre.

„Revie acele óre de incedere.

„Guvernulu Inaltei Porti me va gasi totudeuna inspiratu de aceleasi sentimente, cari 'mi au atrasu incredintiari asia de stralucite ale buneivointie personale a Maiestatii S'ale Imperiale Sultanulu, augustulu nostru suzeranu, si a viuei sale solitudine pentru Romani'a.

„Priimiti Altetia, incredintiarea inaltei mele consideratiuni.“ (Scrisórea lui Fuad in Nr. v.)

CONCURSU.

Din una fundatiune, care 38 de comunitati din cerculu Orastiei a facutu in 1-a Martiu 1860 cu unu capitalu de 200 fl. m. c. in 10 obligatiuni partiali a 20 fl. c. m. de imprumutulu nationalu, ce aduce pe anu a 5% 10 fl. c. m. in mon. sunatória subtragunda inse 7% contributiune, pentru unu teneru romanu seracu din acelu cercu de relegiunea greco-catolica, studente in gimnsiulu din Blasiu, s'au la academia de drepturi — prin asta se deschide concursu pentru unu atare studente, la stipendiu anuale de 10 fl. v. a. in banenote pe anulu curente 1865.

Concurentele va avé se produca inaintea ordinariatulu metropolitanu greco-catolicu de aici din Blasiu atestatu de botesu, de saracia, de frequentare, si testimoni scolasticu de pre semestrulu II din anulu trecutu 1864/5.

Terminulu e 1-a Decembre stilulu vechiu 1865.

Blasiu 6 Noembre 1865.

Ordinariatulu metropolitanu greco-catolicu.

3-3

Jocarii

cu cate 4—36 bucati, intre cari se afla si jocarii pompóse cu jocu de clopote, tobe si cantu de clopote, cu cantu de flauta, cu vocile ceresci, cu man' doline; mai in colo:

Dose de jocu

cu 2—12 bucati, necesarie, templu de sugare, album de fotografii, recuise de scrisu si case elvetiane cu musica, tóte finn taiate si depinse; papi in costum elvetianu cu musica saltandu, totu de cele mai noue recomanda J. H. Heller in Berna franco. — Defecte, lucruri or dore se voru repara.

Aceste lucruri, cari cu tonurile sale cele placute desfatésa verce anima, se nu lipsésca neci dintr'unu salonu, neci dintr'unu patu de doreri. — 2--2

Preturile bucatelor in piati'a Brasiovulu.

(Mesur'a se ia in galet'a de Ardélu, din care doua facu trei measure austriace.)

Dec. 1 n. 1865.

Gráu curatu galeta 5 fl. 40 cr., de midilocu 5 fl. 25 cr., amestecatu 4 fl. 56 cr. —

Secara 3 fl. 92 cr., Papusoiu (cucurusu) 3 fl. 39 cr., Ordiu 3 fl. 21 cr., Ovesu 1 fl. 50 cr., Cartofi — fl. 99 cr.